

**ULUSLARARASI
DİJİTAL ÇAĞDA HUKUK SEMPOZYUMU
ÖZET BİLDİRİ KİTABI
15-16 Aralık 2022**

**İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ**

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Yayın No: 33

Bu eserin, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Yönetim Kurulu'nun 23.03.2023 tarih ve 2023-11 sayılı toplantısında alınan 3. kararı uyarınca, elektronik kitap olarak yayımlanmasına karar verilmiştir.

Her hakkı saklıdır.

© İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Yayınları
2023

Sertifika No: 46629

Editörler: Kerem BATIR
Elif Çağla YILDIZ
Cansu ATICI

E-ISBN: 978-605-72469-0-5

Uluslararası Dijital Çağda Hukuk Sempozyumu Özet Bildiri Kitabı / Editör: Kerem Batır, Elif Çağla Yıldız, Cansu Atıcı.-- İzmir : İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, 2023.
Çevrimiçi (428 sayfa ; 26 cm.). -- (İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi; Yayın No: 33)
E-ISBN: 978-605-72469-0-5

1. Yapay zeka – 2. Medya – 3. İnsan hakları - Hukuk
I. Batır, Kerem. – II. Yıldız, Elif Çağla. – III. Atıcı, Cansu.

Adres : İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Rektörlüğü, Balatçık Yerleşkesi, 35620 Çiğli
İzmir, Türkiye
Telefon : +90 232 329 3535 / 1255
Belge-geçer : +90 232 386 0888
E-posta : ykb@ikc.edu.tr
Web : ykb.ikc.edu.tr

Eserin hukuki ve etik sorumluluğu yazarlara aittir. Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın yayın hakkı İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi'ne aittir. İzinsiz kopyalanamaz ve çoğaltılamaz.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	12
ULUSLARARASI DİJİTAL ÇAĞDA HUKUK SEMPOZYUMU ORGANİZASYONU	13
DEMOKRASİ TEORİLERİNE DİJİTAL BİR BAKIŞ: TEKNOLOJİK ADALETSİZLİK VE SİYASAL KATILIM.....	16
Aslı TOPUKCU	16
YAPAY ZEKÂ UYGULAMALARININ YARGIDA KULLANILMASININ ANAYASAL BİR BAKIŞ AÇISIYLA DEĞERLENDİRİLMESİ	18
Cansu Büşra ÖLMEZ.....	18
DİJİTAL ÇAĞDA DEMOKRASİ DIŞI SİYASET YA DA DİJİTAL OTORİTERLİK.....	20
Kahan Onur ARSLAN	20
ALGORİTMALAR AYRIMCILIK YASAĞINA RİAYET EDER Mİ?.....	23
Mürvet Ece BÜYÜKÇALIK.....	23
ELEKTRONİK SİVİL İTAATSİZLİK OLANAKLI MI?	25
Özgür TAŞDEMİR	25
TÜRK HUKUKUNDA ELEKTRONİK İZLEME İLE HAPİS CEZASININ KONUTTA ÇEKTİRİLMESİ	29
Ahu KARAKURT EREN	29
SORUŞTURMA AŞAMASINDA OLAY YERİ İNCELEMESİNDE YAPAY ZEKA KULLANIMI	32
Çağrı KAN	32
ANAYASA'NIN 41/4. MADDESİ KAPSAMINDA ÇOCUKLARIN DİJİTAL ORTAMDA CİNSEL İSTİSMARA KARŞI KORUNMASI	35
Ebru YAVUZ YAYLA	35
NORMLARIN VE SUÇLARIN İÇTİMAİ AÇISINDAN BİLİŞİM SUÇLARI	38
Erkan SARITAŞ	38
E-DURUŞMANIN CEZA MUHAKEMESİNDE UYGULANABİLİRLİĞİ VE DOĞRUDANLIK İLKESİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ.....	41
Feride AÇIKALIN	41
SUÇ TAHMİNİ.....	45
İlknur AYDIN	45
KRİPTO VARLIKLAR HIRSIZLIK SUÇUYLA KORUNABİLİR Mİ?	47
İsa BAŞBÜYÜK	47
CEZA MUHAKEMESİ HUKUKUNDA UZLAŞTIRMADA E-TEBLİGAT	50
Korhan YEĞRİM.....	50
BLOKZİNCİR ÜZERİNDE BULUNAN “MİXER” PROTOKOLLERİNDE SUÇTAN KAYNAKLANAN MALVARLIĞI DEĞERLERİNİ AKLAMA FİİLİ BAĞLAMINDA OBJEKTİF İSNADİYET DEĞERLENDİRİLMESİ	52
Mehmet Bahadır POLAT	52
TÜRK CEZA KANUNU'NDA; BİLİŞİM SİSTEMİNİN İŞLEYİŞİNİN ENGELLENMESİ VEYA BOZULMASI, VERİLERİN YOK EDİLMESİ VEYA DEĞİŞTİRİLMESİ SUÇU	55
Mustafa LİMONCU	55
KORUMA TEDBİRLERİ BAKIMINDAN DİJİTALLEŞME	58
Özge Sırma GEZER.....	58
DEEPFAKE (YAPAY VİDEO MONTAJ) TEKNOLOJİSİNİN ORTAYA ÇIKARDIĞI CEZA HUKUKU SORUNLARI.....	60

DİJİTAL ÇAĞDA DEMOKRASİ DIŞI SİYASET YA DA DİJİTAL OTORİTERLİK

Kahan Onur ARSLAN*

21. Yüzyılın ilk çeyreği itibarıyla halen farklı anlamlara gelebilen tartışmalı bir kavram olan demokrasinin ne olduğu ya da ne olması gerektiği üzerinde bir uzlaşma sağlanamamış olsa da demokratik olduğu kabul edilen ve demokratik olduğu kabul edilmemesi gereken devletler arasındaki temel ayrım, halkın egemenliği ve toplumun ortak çıkarı gibi soyut kavramların ötesinde, temelde iktidarı ve aslında devleti ele geçirmek için sürdürülen siyasi mücadelenin nasıl yürütüldüğü ile ilgilidir.

Demokrasilerde, en azından teorik olarak, çok sayıda örgütlü grup (siyasi partiler), seçmen yeterliliğine sahip insanlardan oluşan büyük halk topluluklarının desteğini almak için demokratik ilkelere dayanan seçimlerde yarışır. Bu yarışmanın amacı devlet başkanlığını almak ya da parlamento çoğunluğunu sağlamak suretiyle devletin temel kurumlarının kontrolünü ele geçirmektir. Bu siyasi rekabet biçiminin temel özelliği iktidar yarışına katılmanın önündeki formel engellerin ve seçimin kazanılması halinde iktidarın el değiştirmesinin engellenmesinin, görece, oldukça az olmasıdır. Demokrasinin “iktidarın seçimle işbaşına geldiği yönetim biçimi” yerine “iktidarın görevine seçimle son verilebilen bir yönetim biçimi” olarak tanımlanmasının temel nedeni budur.

İşte demokrasi dışılık, tam da bu noktada önem kazanan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde demokrasi görünümlü olmakla birlikte demokrasi dışı olarak nitelendirilmesi gereken pek çok devlette iktidar sahiplerinin, çeşitli yöntemler ve uygulamalar vasıtasıyla seçim kaybedemeyecek konuma gelmiş oldukları görülmektedir. Bu tarz devletlerde iktidar mensupları, sistemi demokratik göstermekle birlikte, muhalif grupların oluşmasını ve seçmene hitap etmesini engelleyen yöntem ve uygulamaların yanı sıra; siyasi rekabetin normlarını ve nihayet seçim sonuçlarını değiştirebilen yöntem ve uygulamalar ile seçimleri kaybetmemeyi sağlama alabilmektedirler. Rekabetçi otoriterlik olarak nitelendirilen bu yönetim şeklinde iktidarların başvurabilecekleri bu yöntem ve uygulamalar, dijital çağda çok farklı şekillere bürünebilmektedir. Böylece 20. Yüzyılın ikinci yarısında dünyanın pek çok yerinde örnekleri görülen rekabetçi otoriterlik, 21. Yüzyılın ilk çeyreği itibarıyla dijital otoriterliğe evrilerek varlığını korumaya devam etmektedir.

* Dr. Öğr. Üyesi, Pamukkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Genel Kamu Hukuku Anabilim Dalı, kahanonurarslan@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-2557-5524.

Bu çalışmada, farklı ülkelerde uygulama alanı bulan rekabetçi otoriter sistemlerde iktidar sahiplerinin, vatandaşları teknoloji aracılığıyla kontrol etmelerinin bir yolu olarak başvurdukları dijital otoriterlik uygulamaları üzerinde durularak, dijital otoriterlik kavramı açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Demokrasi dışı politikalar, otoriterlik, dijital otoriterlik, popülizm

NON-DEMOCRACY POLITICS IN THE DIGITAL AGE OR DIGITAL AUTHORITARIANISM

Democracy is still a controversial concept that can mean different things as of the first quarter of the 21st century. There is no consensus on what democracy is or what it should be. However, the fundamental distinction between democratic states and non-democratic states is not in abstract concepts such as the sovereignty of the people and the common interest of society. This distinction is basically about how the political struggle to seize power and indeed the state is carried out.

In democracies, at least in theory, large numbers of organized groups (political parties) compete in elections based on democratic principles to gain the support of large popular communities of voters. The aim of this competition is to take control of the basic institutions of the state by obtaining the presidency or a parliamentary majority. The main feature of this form of political competition is that there are relatively few formal barriers to participating in the race for power and preventing the change of power in case of winning the election. This is the main reason why democracy is defined as "a form of government in which the power can be terminated by elections" rather than "the form of government in which the power is elected by election".

At this point, non-democracy emerges as a concept that gains importance. Today, in many states that should be described as non-democratic although they look like democracy, it is seen that the holders of power have come to a position where they cannot lose elections through various methods and practices. In such states, the members of power present the system as if it is democratic. However, they can resort to methods and practices that prevent opposition groups from forming and appealing to voters. In addition, they can ensure that they do not lose the elections with methods and practices that can change the norms of political competition and ultimately the election results. In this form of government, which is characterized as competitive authoritarianism, these methods and practices that power can apply can take on very different forms in the digital age. Thus, competitive authoritarianism, seen in many parts of the world in the second half of the

20th century, continues to maintain its existence by evolving into digital authoritarianism in the first quarter of the 21st century.

In this study, the concept of digital authoritarianism will be tried to be explained by emphasizing the applications of digital authoritarianism, which governments resort to as a way of controlling citizens through technology in competitive authoritarian systems that find application in different countries.

Keywords: Non-democracy politics, authoritarianism, digital authoritarianism, populism